

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ, ЛІТЕРАТУРИ З МЕТОДИКАМИ
НАВЧАННЯ

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

**на тему: ФОРМУВАННЯ АУДИТИВНИХ НАВИЧОК УЧНІВ СТАРШОЇ
ШКОЛИ З ВИКОРИСТАННЯМ АУТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ НА
УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

Виконав: здобувач 2-го курсу, групи СО (МЛ) -2 м
спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))
ОП «Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)»
Тупиця Р.В.

Форма навчання: денна

Науковий керівник: д.пед.н., ст. викладач Липчанко-Ковачик О.В.

Рецензент: канд.філол.наук, доц.
кафедри англійської філології ДВНЗ «УжНУ»
Гайданка Д.В.

Висновок кафедри про магістерську роботу
Магістерська робота розглянута. Здобувач Тупиця Р.В.
допущений до захисту роботи в екзаменаційній комісії.
Завідувач кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання

(підпис)

(прізвище та ініціали)

«_____» _____ 2022 року

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ АУДИТИВНИХ УМІНЬ СТУДЕНТІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ З ВИКОРИСТАННЯМ АУТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ.....	6
1.1. Категоріально-понятійне поле дослідження	6
1.2. Психолінгвістичні передумови формування аудитивних навичок учнів старшої школи.....	
1.3. Особливості класифікації та критерії відбору автентичного матеріалу для формування аудитивних навичок учнів старшої школи.....	
1.4. Лінгво-дидактичні засади використання автентичних матеріалів для формування адитивних навичок учнів старшої школи.....	
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	
РОЗДІЛ 2. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ АУДИТИВНИХ НАВИЧОК УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ З ВИКОРИСТАННЯМ АВТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	
2.1. Етапи навчання та система вправ для формування аудитивних навичок учнів старшої школи з використанням автентичних матеріалів.....	
2.2. Організація та хід методичного експерименту.....	
2.3. Інтерпретація результатів експерименту дослідження.....	
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	
ДОДАТКИ.....	
АНОТАЦІЯ.....	
SUMMARY	

ВСТУП

Актуальність дослідження. У наш час мова є найважливішим засобом спілкування, без якого неможливе існування та розвиток людського суспільства. Розширення та підвищення якості міжнародних зв'язків нашої держави, інтернаціоналізація всіх сфер суспільного життя підвищують значення іноземної мови, зокрема англійської, у практичній та інтелектуальній діяльності людини.

Дуже часто школярі на достатньому рівні володіють лексико-граматичними знаннями та навичками, але не вміють чітко розуміти співрозмовника, внаслідок чого порушується спілкування між людьми, а згодом і контакт між ними. Причиною цього є те, що в процесі вивчення іноземної мови учні не досягають мінімально достатнього рівня сприйняття мови на слух. Тому в сучасних умовах виникає необхідність розвитку іншомовних аудитивних навичок як показника здатності учня до іншомовного спілкування, обов'язковим компонентом якого є аудіювання мовлення носія мови. Для забезпечення ефективного розвитку аудитивних навичок в умовах стрімкого розвитку інформаційно-телекомунікаційних технологій необхідно запроваджувати нові методичні підходи.

У процесі навчання англійської мови в середній школі особливу роль відіграють автентичні матеріали, які містять різноманітні навчальні матеріали. Використання автентичних навчальних матеріалів насамперед забезпечує розвиток аудитивних навичок старшокласників та вирішує низку методичних завдань на заняттях з іноземної мови.

Дослідження особливостей формування іншомовних аудіативних умінь і навичок можна знайти в працях С. Говоруна, О. Леонтьєва, М. Ляховицького, О. Мартиненка, О. Старостенко, О. Тарнопольського, Л. Шевкопляс. Важливе місце займають методичні праці, присвячені навчанню аудіювання: І. Задорожної, В. Златнікової, Л. Князевої, О. Сіваченко, К. Суздальової, І.

Щукіної. Серед зарубіжних наукових праць дослідження Дж . Хармера , В. Еллі, К. Хетта , А. Шмідта.

Об'єктом дослідження є процес формування англомовних аудитивних навичок учнів старшої школи.

Предмет – методика формування аудитивних навичок учнів старшої школи з використанням автентичних матеріалів на уроках англійської мови.

Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні, практичній розробці методики формування аудитивних навичок учнів старшої школи з використанням автентичних матеріалів на уроках англійської мови та експериментальній перевірці її ефективності.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення наступних **завдань**:

- 1) проаналізувати сучасний стан досліджень проблеми в науково-педагогічній літературі, виявити психолінгвістичні передумови формування аудитивних навичок учнів старшої школи;
- 2) охарактеризувати класифікації, визначити критерії відбору автентичних матеріалів; виокремити лінгводидактичні засади використання автентичних матеріалів для формування аудитивних навичок учнів старшої школи;
- 3) виділити етапи формування аудитивних навичок учнів старшої школи з використанням автентичних матеріалів; розробити комплекс вправ для формування аудитивних навичок учнів із використанням автентичних матеріалів на уроках англійської мови;
- 4) експериментально перевірити ефективність запропонованої методики формування аудитивних навичок учнів старшої школи з використанням автентичних матеріалів на уроках англійської мови.

Методи дослідження. У процесі дослідження використовувався комплекс таких методів дослідження, зокрема: загальнонауковий – аналіз, синтез, порівняння та узагальнення – для вивчення праць вітчизняних та зарубіжних учених; порівняльно-історичний метод; емпіричні – спостереження, тестування, опитування, анкетування; математичні методи - кількісний і якісний аналіз результатів педагогічного експерименту.

Практичне значення дослідження. Під час експериментального навчання, яке проводилось під час проходження виробничої (педагогічної) практики тривалістю у два місяці (лютий, березень 2022 року) на базі ЗОШ І-ІІІ ступенів № 20 м. Мукачева вдалося: отримати позитивні результати в процесі розвитку аудитивних навичок старшокласників; обґрунтувати методи та прийоми експериментального навчання, що сприяли досягненню позитивного результату; розробити та апробувати комплекс вправ для формування аудитивних навичок учнів старшої школи з використанням автентичних матеріалів.

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури (74 назви, з них 12 – зарубіжні видання) та трьох додатків обсягом дев'ятнадцять сторінок. Повний обсяг магістерської роботи становить 107 сторінок, з них 79 сторінок основного тексту. Робота ілюстрована 9 таблицями та 9 малюнками.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Мета дослідження полягала в обґрунтуванні теоретико-методичних засад, розробці та перевірці методики формування аудитивних навичок старшокласників з використанням автентичних матеріалів. У ході нашого дослідження ми вивчили сучасний стан наукової думки щодо формування аудитивних навичок учнів старшої школи. Ми розглянули вимоги до компетентності в монологічному мовленні за програмою з англійської мови для 10-11 класів, а саме вміння учня вільно висловлюватись незалежно від ситуації, ефективно та гнучко використовувати іноземну мову в різних комунікативних ситуаціях. соціального та навчально-наукового характеру до відповідної теми, уміння будувати текст відповідно до його типу, володіти засобами зв'язності та цілісності на належному рівні.

Результати проведеного аналізу підтвердили необхідність створення методики інтерактивного навчання студентів ММ та довели актуальність теми магістерської роботи.

У роботі дається визначення інтерактивних та кооперативних технологій. Нами досліджено, що використання кооперативних та інтерактивних технологій на заняттях з англійської мови позитивно сприяє виконанню важливих методичних завдань:

- створення сприятливої психологічної атмосфери для включення учня в мовленнєве спілкування;
- формування доброзичливої взаємодії між учителем і учнями;
- навчання роботі в команді та розвиток соціальних навичок.

Сподіваємося, що практичне використання розробленого комплексу завдань для навчання ММ з використанням кооперативних та інтерактивних технологій, який включає різні типи завдань відповідно до етапу навчання ММ, сприятиме кращій організації навчального процесу.

Педагогічна та методична інноваційність роботи, її практичне застосування полягає в тому, що ми, дослідивши наукові праці та інтерактивні методи навчання, підготували комплекс вправ з монологічного мовлення в умовах компетентнісного навчання, який дозволить педагогічним працівникам реалізувати їх на уроках у загальноосвітніх школах.

Отримані результати свідчать про доцільність подальших теоретичних і практичних досліджень у напрямку використання інтерактивних технологій навчання студентів монологічного виду діяльності.

Для перевірки гіпотези був проведений експеримент. На формувальному етапі експерименту студентам експериментальної групи було запропоновано комплекс завдань для підвищення рівня сформованості діалогічних умінь. Після аналізу результатів зрізу в обох групах на контрольному етапі було виявлено значні покращення серед студентів експериментальної групи та трохи менші покращення у контрольній групі. За результатами експерименту рівень сформованості діалогічних навичок підвищився на 19% в експериментальній групі та на 5% у контрольній групі, незначне підвищення в контрольній групі пов'язане з тим, що вона не реалізувала комплекс інтерактивних завдань. Таким чином, результати експерименту підтвердили гіпотезу про те, що із впровадженням інтерактивних технологій навчання рівень сформованості діалогічних навичок зростатиме швидше.

Послідовність формування вмінь і навичок реалізується в ієрархічній побудові вправ. У системі вправ виділяються дві підсистеми: мовна (підготовча) і мовленнєва, які в свою чергу поділяються на групи: (вправи для зняття мовних труднощів аудіювання та вправи для зняття психологічних труднощів), що включають різні типи і види вправ. Для розробки системи вправ слід враховувати взаємодію аудіювання та говоріння як двох форм усного спілкування, взаємодію (підготовчих) і мовленнєвих вправ і поступове наростання складності, що гарантуватиме вміння виконувати вправи на різних етапах навчання. Мовні (підготовчі) вправи можна поділити на дві групи: вправи, спрямовані на зняття мовних труднощів і вправи, спрямовані на подолання психологічних труднощів. Система вправ для навчання аудіювання

включає дві підсистеми: вправи для формування навичок усного мовлення та вправи для розвитку навичок аудіювання. У процесі навчання аудіювання вчитель повинен передбачити три етапи роботи: формування інструкції та зняття мовних труднощів, подання аудіоматеріалу та контроль і розуміння почутого.